

Het Gasterse Holt

B.O. van Zanten¹, W.J. de Ruiter², E. de Haas-Lely³ & E.H. Rietsema⁴

¹Vogelzangsteeg 8, 9479 TG Noordlaren; ²Nic. Beetslaan 4, 9405 BD Assen; ³Schepenlaan 4, 9331 BH Norg; ⁴Lesturgeonstraat 7, 9406 JP Assen

Summary: The Gasterse Holt, a small wood in the province of Drenthe, the Netherlands

This paper deals with the moss flora of a small wood in the north of the Province of Drenthe, named Gasterse Holt. The wood is relatively rich in species owing to an impervious layer of loam called "potklei", a fluvial-glacial deposit. A comparison is made with former surveys by Barkman (1971) and de Vries & van Huffelen (1981). A total of 77 species were found during our survey, whereas Barkman mentions 37 species (however without the ditch, loc. 5) and de Vries & van Huffelen 71 species. The disappearance of a number of acidophilous species (loc. 4) is due to the cultivation of a small heath land. Due to a demineralisation management since the early nineties some acidophilous species (re)appeared in this locality (viz. *Aulacomnium palustre*, *Dicranum scoparium*, *Sphagnum denticulatum*, *S. molle* and *S. palustre*). Also some forest species (loc. 1a, 2a) are strongly in decline without any notable reason, viz: *Leucobryum glaucum*, *Rhizomnium punctatum* and *Chiloscyphus polyanthos*. Some of the pioneer species found earlier in the talus of a ditch (loc. 5) were not recollected because of the initially high water level in the ditch and later their evident absence is probably due to the abundance of grasses.

Globale beschrijving van het gebied

Het Gasterse Holt (ook wel Gasterense Holt of de Stobben genoemd) is een laag gelegen beekdal bosje van ca. 4.5 ha gelegen aan de zuidooststrand van de Zuid-es van Gasteren in Noord-Drenthe en is grotendeels omgeven door weilanden (Fig. 1 en 2). Het is onderdeel van een groter gebied dat grotendeels in bezit is van de Stichting Het Drentse Landschap en ligt nagenoeg geheel in km-hok 12-35-52 (alleen de uiterste noordpunt ligt in km-hok 12-35-42, maar daar zijn geen mossen verzameld). Aan de noordrand bevond zich vroeger een vochtig heideveldje (loc 4b) dat ontgonnen is en tot en met 1983 nog bemest werd en sterk vergrast is. Sinds het gebiedje in bezit van Het Drentse Landschap is wordt het weer verschaald. Tot 1992 werd het begraasd door pony's en daarna wordt het 1 x per jaar gemaaid. In dit gebiedje liggen tegen de bosrand aan 2 dobbes, één ervan werd in 1992 uitgediept en er groeit nu veel waterviolier in. De andere (vlak ten oosten ervan) is recent uitgegraven. Op de bult van de uitgegraven potklei was (in 2001) nog erg weinig vegetatie, alleen wat gras en *Ceratodon purpureus* werden er gezien. In dit grasland staan ook enkele eiken. Het zuidoostelijk gedeelte van locatie 4b dat tegen

de bosrand ligt was vroeger zeer nat en er groeiden berken en o.a. orchideeën. De berkenstobben zijn in 1992 gerooid. Loc. 4a is een verschrallend grasland met veel scherpe boterbloem en is bij geen van de inventarisaties onderzocht. De bodem van het bosje helt iets naar het zuidoosten en is daar dan ook natter en er stroomt een klein bosbeekje door met vlakke oevers zodat het beekje 's winters vaak de lagere delen overstroomt maar 's zomers vaak droog staat (loc. 1a). Er bevinden zich o.a. in het noordwesten van het bosje een aantal zeer drassige plaatsen (loc. 1b) en daar zijn ook een aantal uitgegraven kuilen. Ook in het noorden van locatie 2a liggen dergelijke kuilen. Waarschijnlijk is hier de potklei uitgegraven voor het verharden van delen in boerderijen. De grond bestaat in de hogere delen (vnl. de zuidwestkant) van het bosje voornamelijk uit dekzanden en in de lagere delen uit al dan niet lemig zand (loc. 2a). In loc 2a ligt een strook welke nog in het bezit is van Staatsbosbeheer maar door het Drentse Landschap beheerd wordt. De locaties 1a, 2a en 1b zijn niet scherp van elkaar gescheiden.

Het bosje wordt aan de zuidoostkant begrensd door een asfaltweg, welke vroeger een klinkerweg was. Daar liggen langs de bosrand bulten van potklei afkomstig van de uitgegraven sloot tussen het bosje en de weg (loc. 3). Hier groeien veel eiken. Ook de sloot aan de overkant van de weg gaat door een potkleilaag (loc 5). Langs de noordoostkant ligt een bosstrook met sloot met daarin o.a. grauwe wilg. De hogere, droge gedeelten van het bosje zijn begroeid met eikenberkenbos met enkele beuken en o.a. veel gierstgras als onderbegroeiing en de lagere, vochtige delen met drassig elzen- of berkenbos met veel hazelaar en op de natste plaatsen grauwe wilg. Potklei is een smeltwaterafzetting uit het Mindelglaciaal welke in het Rissglaciaal weer bedekt is met keileem. De potklei wordt omhooggestuwd door zouttektonische bewegingen.

De inventarisaties

Het gebied is driemaal geïnventariseerd. Stapelveld heeft er opnamen gemaakt (vermeld door Schimmel 1955 en Barkman 1971). Schimmel geeft o.a. *Rhytidiadelphus triquetrus* op (in een opname van Stapelveld met de vermelding: "plaatselijk zeer veel"), een soort die er later niet meer is teruggevonden. Barkman (1971) heeft een inventarisatie gemaakt van de hogere planten en de mossen. Hij heeft er een aantal interessante hogere planten gevonden, zoals *Scutellaria minor*, *Platanthera bifolia*, etc. Van Huffelen & de Vries (1980) hebben langs het beekje o.a. 7 exemplaren gevonden van *Paris quadrifolia* (waarvan 4 met bessen) op een drassige plaats samen met *Chiloscyphus polyanthos*. Later is *Paris* niet meer teruggevonden. Ook Barkman heeft deze soort er niet gevonden. Deze vondsten geven de belangrijkheid van het bosje weer. Barkman (1971) geeft 31 bladmossen en 6 levermossen op voor het gebied, echter zonder de sloot (loc. 5), die destijds nog niet gegraven was.

In het najaar van 1979 en het voorjaar van 1980 hebben de Vries & van Huffelen (1981) een uitgebreide inventarisatie van de mossen van het gebied gemaakt. Aan de meeste van hun excursies hebben ook van Zanten en K. Boele deelgenomen. Van deze inventarisatie is een uitgebreid rapport gemaakt (van Huffelen & de Vries, 1980) waarin ook de hogere planten en enkele paddestoel soorten (det. K. Boele) zijn opgenomen. Een verkorte versie is gepubliceerd in de Levende Natuur (de Vries en van Huffelen, 1981). Zij geven 58 bladmossen en 13 levermossen op. Uiteindelijk hebben de auteurs van dit artikel in 1996-97 (aangevuld met excursies op 15 juni 1999 en op 29 mei 2001) de mossen van het gebied opnieuw geïnventariseerd en in totaal 67 bladmossen en 9 levermossen gevonden. Aan deze excursies hebben incidenteel T. Goldhoorn, H. de Keyzer en I. Robertus ook deelgenomen.

In het artikel van de Vries & van Huffelen is voor een paar soorten abusievelijk opgegeven dat ze kapsels hadden. Het betreft de volgende soorten: *Pseudotaxiphyllum elegans*, *Pleurozium schreberi*, *Pohlia wahlenbergii* en *Lophocolea bidentata*. In het bewaarde materiaal waren nl. geen kapsels aanwezig. Daarentegen werd van *Fissidens bryoides* (als *F. incurvus*) niet vermeld dat er wel kapsels aanwezig waren in het herbarium materiaal. *Plagiothecium ruthei* bleek bij hereterminatie *P. denticulatum* te zijn en *Riccardia multifida* was *R. chamedryfolia*.

Van de meeste soorten van de inventarisatie uit 1996/97/99/01 bevindt zich ten minste één exemplaar in herb. Van Zanten. Van de inventarisatie uit

1979/80 bevindt zich materiaal van de meeste exemplaren zich in herb. de Vries en ook een aantal in herb. GRO en herb. Van Zanten. Het materiaal van *Fontinalis antipyretica* (leg. E. Roemers, 11-5-1975) bevindt zich in het Nationaal Herbarium Nederland (L). Het herbarium materiaal van de Vries & van Huffelen is voor het grootste gedeelte door ons gezien dat van Barkman echter niet.

Wij hebben voor de nomenclatuur de nieuwe standaardlijst van de Nederlandse blad- lever- en hauwmossen (Buxbaumiella 50, 2, 1999) gevolgd, hoewel we wel moeite hebben om *Phascum cuspidatum* en *Pottia truncata* in *Tortula* onder te brengen. In verband met gewijzigde taxonomische opvattingen wijkt het aantal opgegeven soorten enigszins af van die van de Vries en van Huffelen.

De historische gegevens zijn verstrekt door de heren H. Offringa en K. Brinkman van het Staatsbosbeheer (Oudemolen), waarvoor onze hartelijke dank. Verder bedanken we hierbij de Stichting Het Drentse Landschap voor een vergunning om het gebied te betreden.

Vergelijking van de drie inventarisaties met elkaar

Barkman geeft, zoals gezegd, 31 bladmossen en 6 levermossen op. Hiervan zijn 5 soorten later niet meer teruggevonden, nl. *Brachythecium salebrosum*, *Isothecium alopecuroides*, *Rhytidiadelphus triquetrus*, *S. fimbriatum* en *Sphagnum squarrosum*.

Uit de tabel blijkt dat van de 23 soorten welke bij de inventarisaties van 1996-2001 niet zijn teruggevonden het grootste gedeelte uit slechts 2 locaties komen, nl. 11 uit locatie 5 en 3 uit locatie 4. Voor locatie 5 is dit gemakkelijk te verklaren daar de meeste soorten uit deze locatie zijn gevonden in het talud van de sloot langs de weg. Tijdens de excursies in 1996/97 had deze sloot een zeer hoge waterstand en hierdoor kon alleen de bovenrand van het sloottalud worden geïnventariseerd. Tijdens de excursies van juni 1999 en mei 2001 was de waterstand veel lager maar was het talud zo volgegroeid met grassen dat er nauwelijks ruimte en licht overbleef voor mosgroei. Alleen vlak boven de waterlijn was nog gelegenheid voor mosgroei. De meest voorkomende soorten hier waren (juni 1999) *Calliergonella cuspidata* en *Pohlia wahlenbergii*. Merkwaardigerwijze werd er geen *Philonotis* terug gevonden daar deze soort eerder juist vlak bij de waterlijn groeide. Ook de berm langs de sloot was nu veel meer vergrast dan tijdens de inventarisatie van de Vries en van Huffelen, maar toch werden hier op een paar open stukjes nog een aantal soorten gevonden welke eerder niet gezien waren, nl. *Barbula convoluta*, *Bryum*

argenteum, *B. barnesii*, *Funaria hygrometrica* en *Pohlia camptotrachela*. Het lijkt waarschijnlijk dat, indien de sloot opnieuw geschoond wordt, de meeste vermiste soorten wel weer terug zullen komen daar het grotendeels soorten zijn welke zich in pioniersituaties thuisvoelen.

Voor locatie 4 is er een andere, minder gunstige, verklaring. Deze locatie bestond in 1979/80 uit grasland met veel pijpestrootje en was duidelijk aan het eutrofiëren. Dit proces heeft zich later voortgezet en in 1996/97 bestond het nog uit een vochtig eutroof grasland waaruit de meeste soorten welke een voedselarm milieu prefereren waren verdwenen. Dit geldt b.v. voor *Aulacomnium palustre*, *Calliergon cordifolium*, *Dicranum bonjeanii*, *Sphagnum fallax* (*S. recurvum* var. *mucronatum*), *S. tenellum* en *Warnstorfia fluitans*. Het tegenwoordige beheer van het Drentse Landschap is er op gericht om dit gebiedje weer te verschrallen door er vee op te laten grazen en niet meer te bemesten. In 1999 bestond deze locatie echter nog steeds uit een weelderig grasland met nauwelijks mossen. Dat het verschrallingsbeheer toch succes heeft blijkt uit het feit dat op deze plaats tijdens de excursie van 29 mei 2001 enkele acidophile soorten (terug) gevonden werden, nl. *Aulacomnium palustre*, *Dicranum scoparium*, *Sphagnum denticulatum*, *S. molle* en *S. palustre*.

Verder is het opvallend dat ook in locaties waar ogenschijnlijk niets is veranderd een aantal soorten welke in 1979/80 veel voorkwamen niet of slechts in hele kleine hoeveelheden zijn teruggevonden. Dit geldt b.v. voor een paar soorten uit de lage, vochtige gedeelten van het bos. B.v. *Chiloscyphus polyanthos* kwam bij de inventarisatie van 1979/80 algemeen voor langs de modderige plaatsen van het waterloopje dat door locatie 1a loopt. Van Zanten wist nog precies waar deze soort toen groeide. Tijdens de excursies in 1996-1999 is daar intensief gezocht maar de soort werd niet terug gevonden. Tijdens de excursie in 2001 werd de soort echter wel teruggevonden in loc. 1a en nu ook in 2a, maar in elke locatie slechts op één plaats. Van *Rhizomnium punctatum* werd in 1999 langs het beekje slechts één armtierig plukje gevonden tussen *Eurhynchium hians*, terwijl de eerste soort in 1979/80 nog karakteristiek was voor de lagere delen van het bosje. Ook deze soort werd in 2001 in zeer kleine hoeveelheden teruggevonden in loc. 1a samen met *Chiloscyphus* in een klein brongebiedje naast de beek en nu ook, eveneens zeer weinig en ook samen met *Chiloscyphus*, in loc. 2a. Barkman heeft hier ook *Fissidens bryoides* gevonden welke soort wij op deze locatie niet konden terug vinden (echter zowel de Vries & van Huffelen als wij vonden het wel in loc. 1b). Deze soorten zijn dus duidelijk achteruit gegaan. Verder is het merkwaardig dat we *Cephalozia bicuspidata* en *C. connivens* niet teruggevonden hebben. Deze soorten kunnen echter over het hoofd gezien zijn. E. Roemers heeft

op 11-5-1975 *Fontinalis antipyretica* gevonden. Ook deze soort is niet teruggevonden.

Behalve soorten uit de vochtige plaatsen zijn ook een paar soorten uit de drogere plaatsen in het bos (loc. 2a) achteruit gegaan, o.a. *Leucobryum glaucum*. De Vries en van Huffelen (1981) noemen de soort algemeen, maar alleen in het centrale deel van het bos, (1980), terwijl Barkman spreekt van enkele pollen kussentjesmos in het noordelijk deel van het bos. Wij hebben tijdens onze inventarisatie deze soort slechts éénmaal gezien en dan alleen nog in een uiterst klein plukje op een dode berkenstomp in het vochtige gedeelte van het bos (loc. 1b). Tijdens de excursie in 2001 is door ons speciaal op deze soort gelet maar hij werd niet gevonden. Het is duidelijk dat de soort sterk achteruit is gegaan. Stapelveld vond hier ook zeer veel *Rhytidiadelphus triquetrus* (vermeld door Barkman) welke later niet meer is teruggevonden. *Plagiothecium latebricola* wordt door Barkman "niet zeldzaam" genoemd op oude elzen en ook op eiken. De Vries & van Huffelen hebben de soort ook gevonden, maar wij hebben hem niet kunnen vinden. Aangezien de soort klein is kunnen wij hem over het hoofd hebben gezien. Dat is waarschijnlijk niet het geval met *Eurhynchium striatum*. De Vries & van Huffelen vermelden in hun rapport (1980) dat deze soort beslist niet meer voorkomt. Ook wij hebben deze soort niet teruggevonden.

Opvallend voor het bos is ook dat *Isothecium myosuroides* er massaal voorkomt, zowel op de wat drogere als op de vochtiger plaatsen, vooral op de voet van eiken en elzen (tot ca. 2 m hoogte) maar ook op rottend hout. Barkman noemt deze soort ook al dominant. In de gegraven kuilen groeide massaal *Leptodictyum riparium*, eerst (1996/97) drijvend op het water en bij de laatste excursie in 1999 de droge bodem geheel bedekkend.

Behalve dat bij onze inventarisatie 23 soorten niet zijn terug gevonden, waarvan 5 ook al niet door de Vries & van Huffelen, zijn ook 16 soorten gevonden welke hier niet eerder verzameld werden. Hieruit blijkt dat elke inventarisatie, hoe nauwkeurig ook, slechts een momentopname is.

Literatuur

- Barkman, J.J. 1971. Over flora en vegetatie van drie Noorddrentse bosjes. *Gorteria* 5, 7/10:123-132.
- Huffelen, H.J. van & A. de Vries. 1980. De mossen van het Gasterse Holt en aangrenzende sloot. Intern rapport Biol. Centrum, Haren
- Schimmel, H.J.W. 1955. De Drentse beken en beekdalen en hun betekenis voor natuurwetenschap en landschapsschoon. Rapport afd. Natuurbescherming en Landschap van S.B.B. Utrecht (niet gezien).
- Vries, A. de & H. van Huffelen. 1981. De mosflora van het Gasterense Holt en omgeving. *De Levende Natuur* 3: 117-121.

Soortenlijst

Kolom 1: B = Barkman (1971), R = Roemers (materiaal in herb. L), S = Schimmel (1955, ook vermeld door Barkman); kolom 2 : opgaven van De Vries & Van Huffelen (1980, 1981); kolom 3 : eigen waarnemingen; ! = met kapsels of perianthen. De nummers slaan op de locaties (Fig. 1). De Vries & van Huffelen hebben voor de epifyten geen locaties opgegeven en ze vermeld met "e". Wij hebben locatie 1 en 2 van de Vries & van Huffelen opgesplitst in 1a en 1b resp. 2a en 2b.

	1971 Barkman	1979/80 Vries c.s.	1996/97/99/2001 Zanten c.s.
<i>Amblystegium serpens</i>	B	5,e!	1a,1b,2b!
<i>Atrichum undulatum</i>	B,S	1,3,5!	1a!,1b,2a,2b!,3,4b,5
<i>Aulacomnium androgynum</i>	B	e	1b,2a,3,4b
<i>Aulacomnium palustre</i>		2,4b	4b
<i>Barbula convoluta</i>			5
<i>Brachythecium albicans</i>		5	
<i>Brachythecium rutabulum</i>	B	5,e!	1a!,1b,2a,2b!,3,4b,5
<i>Brachythecium salebrosum</i>	B		
<i>Brachythecium velutinum</i>		e!	1a!,1b!,2a!
<i>Bryum argenteum</i>			2b,5
<i>Bryum barnesii</i>			2b,5
<i>Bryum bicolor</i>		5	2a,5
<i>Bryum capillare</i>	B		1a,1b,2b
<i>Bryum</i>		5	
<i>Bryum pseudotriquetrum</i>			4b
<i>Bryum rubens</i>			1a,2a,2b,3,4b,5
<i>Calliergon cordifolium</i>	B	1,3	1b,2a,4b
<i>Calliergon stramineum</i>		1	
<i>Calliergonella cuspidata</i>		4b,5	1b,2b,4b,5
<i>Campylopus introflexus</i>			5 (granietkei)
<i>Campylopus pyriformis</i>			2a,4b
<i>Ceratodon purpureus</i>		2,5!	1a,1b,2a,2b,4b,5
<i>Dicranella heteromalla</i>	B,S	1,3,4b,5!	1a!,1b,2a!,2b,3!,4b,5
<i>Dicranella rufescens</i>		5!	
<i>Dicranella staphylina</i>		5	2b,5
<i>Dicranoweisia cirrata</i>		e	1a!,2a!,4b!
<i>Dicranum bonjeanii</i>		4b	
<i>Dicranum montanum</i>		e	1b,2a
<i>Dicranum scoparium</i>		1	1a,1b,2a,4b
<i>Ditrichum cylindricum</i>			2b,4b,5
<i>Eurhynchium hians</i>	B		1a,2a,5
<i>Eurhynchium praelongum</i>	B,S	1,2,3,4b,5	1a,1b,2a,2b,3,4b,5
<i>Eurhynchium striatum</i>	B,S		2a
<i>Fissidens bryoides</i>	B	1!	1b!
<i>Fontinalis antipyretica</i>	R		
<i>Funaria hygrometrica</i>			2a,2b,5!
<i>Herzogiella seligeri</i>		1	1a!,1b!,2a!
<i>Hypnum cupressiforme</i>	B	4b!,e!	1a!,1b,2a!,2b!,3,4b
<i>Hypnum jutlandicum</i>		4b	2a,4b
<i>Isothecium alopecuroides</i>	B		
<i>Isothecium myosuroides</i>	B	e	1a,1b,2a,2b

	1971 Barkman	1979/80 Vries c.s.	1996/97/99/2001 Zanten c.s.
<i>Leptobryum pyriforme</i>		5!	4b,5
<i>Leptodictyum riparium</i>		2!	1b,2b
<i>Leucobryum glaucum</i>	B	2	1b
<i>Mnium hornum</i>	B,S	1,2,3!	1a!,1b!,2a!,2b,3
<i>Orthodontium lineare</i>		e!	1a!,1b,2a!
<i>Orthotrichum affine</i>			1a!,1b!,2a,2b!,4b!
<i>Orthotrichum diaphanum</i>			1a!,1b!,2a,2b,4b!
<i>Philonotis fontana</i>			5
<i>Plagiomnium undulatum</i>	B,S	1	1a,1b,2a
<i>Plagiothecium laetum</i>	B	1,e!	1a,1b,2a!
<i>Plagiothecium denticulatum</i>		1,e!	1a!,2a
<i>Plagiothecium latebricola</i>	B	e	
<i>Plagiothecium nemorale</i>	B	e	1a,2a,3
<i>Pleuridium acuminatum</i>			5!
<i>Pleurozium schreberi</i>		4b	4b
<i>Pohlia annotina</i>			5
<i>Pohlia campotrachela</i>			4b,5
<i>Pohlia lescuriana</i>		5!	5
<i>Pohlia nutans</i>	B	2,5!	1b,2a,4b
<i>Pohlia wahlenbergii</i>		5	5
<i>Polytrichum commune</i>		5	1b,4b,5
<i>Polytrichum formosum</i>	B,S	1,2!	1a!,1b,2a!,5
<i>Polytrichum juniperinum</i>			5
<i>Pseudoscleropodium purum</i>	B	1,5	2a,4b,5
<i>Pseudotaxiphyllum elegans</i>		e	1a,2a,2b,3
<i>Rhizomnium punctatum</i>		1	1a,2a
<i>Rhynchostegium confertum</i>			3
<i>Rhytidiadelphus suarrosus</i>		3	2a,2b,4b,5
<i>Rhytidiadelphus triquetrus</i>	S		
<i>Sanionia uncinata</i>		11!	1a!,1b,2a
<i>Sphagnum denticulatum</i>	B		4b
<i>Sphagnum fallax</i>			4b
<i>Sphagnum fimbriatum</i>	B		
<i>Sphagnum girgensohnii</i>			2a
<i>Sphagnum molle</i>			4b
<i>Sphagnum palustre</i>	B	1	1b,4b
<i>Sphagnum squarrosum</i>	B		
<i>Sphagnum tenellum</i>		4b	
<i>Tetraphis pellucida</i>	B		1b
<i>Thuidium tamariscinum</i>	B,S	1	1b,2a
<i>Tortula acaulon</i>		5!	
<i>Tortula muralis</i>			1b(baksteen)
<i>Tortula truncata</i>		5!	5!
<i>Ulota bruchii</i>			1a!,2a!
<i>Ulota crispa</i>			3a
<i>Warnstorfia fluitans</i>		4b	2a
<i>Blasia pusilla</i>		5	
<i>Calypogeia fissa</i>		4b	1b
<i>Calypogeia muelleriana</i>	B	1,3,4b,5!	1a,1b,3
<i>Cephalozia bicuspidata</i>	B	e	
<i>Cephalozia connivens</i>		1	

	1971 Barkman	1979/80 Vries c.s.	1996/97/99/2001 Zanten c.s.
<i>Cephaloziella hampeana</i>		5	4b!
<i>Chiloscyphus polyanthos</i>	B	1!	1a,2a
<i>Jungermannia gracillima</i>		5	4b
<i>Lophocolea bidentata</i>	B	5	1a,1b,2a,4b,5
<i>Lophocolea heterophylla</i>	B,S	e!	1a!,1b,2a!,3!
<i>Metzgeria furcata</i>			1a
<i>Pellia</i> cf. <i>epiphylla</i>	B	1,3,5	1a,1b,4b
<i>Riccardia chamedryfolia</i>			5
<i>Scapania curta</i>			5